

257 1. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1874 til 31. Marts 1875. 258

Hvad den almindelige Valgrets Indførelse i Kommunen angaar, har jeg allerede sagt, at jeg for mit Vedkommende frygter for, at man gjennem den vil skabe saadanne Tilstande i Kommunerne, som man ikke siden vil være i Stand til at redressere. Jeg siger, det staar for mig som det Naturlige og Berettigede, at de, der skulle betale, skulle ikke isølge Forsatningen kunne udelukkes fra enhver Indfyldelse paa, hvorledes de Penge, de udrede, skulle anvendes. Jeg tør ikke sige, fordi jeg ikke kan bevise det, at det maaske turde være et stort Spørgsmaal, om Folkets Flertal overhovedet taget vil denne Foranstaltning, men jeg lægger ikke Skjul paa, at jeg fra mange Steder, fra de Kredse, det nærmest maa siges at angaa, har hørt udtale ikke liden Betænkelighed overfor det Skridt, som De nu bebreide Regjeringen, at den gjør Modstand imod. — Jeg ønsker for mit Vedkommende heller ikke at komme ind paa Spørgsmaalet om provisoriske Finantslove. Jeg ønsker ligesom det ærede Medlem at holde dette Spørgsmaal ude, indtil det ligger for (Berg: Det ligger for). Nei, det ligger ikke for, i alt Fald ikke direkte (Berg: So!). Det skulde det ærede Medlem nødig sige; thi han gaar jo ud fra, at en provisorisk Finantslov er ulovlig, og han vil neppe vedkende sig og sine Meningsfæller, at det af dem foreslaaede Skridt med Nødvendighed maa medføre en Ulovlighed; thi saa var selve Skridtet ulovligt; men forsaavidt kan Spørgsmaalet siges at ligge for, at det er nyttigt at overveie, om ikke den Fremgangsmaade, de Herrer anbefale Thingets Flertal, kan i sine Konsekventer hidføre en Tilstand, hvor der er en Magt som er stærkere end den lovlige, nemlig Nødvendighedens, og Situationen kan komme til at ligge for saaledes, at det vilde være en Fejghed af Regjeringen, om den ikke i dette Tilfælde vilde benytte et saadant Middel, uden Hensyn til det Ansvar, den end maatte paatage sig derved. Jeg paaftaar hverken, at en provisorisk Finantslov er lovlig eller ulovlig, jeg vil aldeles ikke indlade mig paa at afgjøre dette Spørgsmaal, der efter mit Skjøn maa bedømmes efter de foreliggende Omstændigheder, men jeg siger, at de Herrer maa huske paa, at det, der kæmpes om her, er ikke Personer, thi da skulde Sagen for længst have været afgjort; men det er Principerne, det er et System, som man vil have lagt ind i vor Grundlov, og som efter vor Formening ikke ligger deri, og man kan være overbevist om, at denne Kamp endes ikke med, at Ministeriet eller nogle af dets Medlemmer trække sig tilbage. Det kan overmaade let stille sig saa-

ledes, mine Herrer, at De efter det Standpunkt, De nu indtage, maa negte en Finantslov, til enhver Regjering, der ikke kan gaa ind paa Deres Anskuelse af vor Grundlov. Spørgsmaalet bliver da, om der under saadanne Omstændigheder til den Tid er en Regjering, der har Mod og Mandshjerte til at paatage sig Ansvaret for en provisorisk Finantslov, for at ikke Alt skal standse, at ikke Alt skal kunne indføres toldfrit her i Landet og tilintetgjøre al Virksomhed, som beror paa Tolden. (Stemmer: Na!) — Ja, det er bedst ikke at overse, hvad der kan komme. Det er maaske, hvad der nærmest kan bebreides de Herrer, at de ikke fuldstændig betante Konsekventerne af deres Fremgangsmaade, men skyde dem tilside som ubehagelige at vedkende sig. Alt Flertallet nu i Oktober negter Finantsloven, er vistnok hverken nogen Forbrydelse mod Grundloven eller skaber nogen stor Vanskelighed. Slet ikke, der er Tid end da, indtil den nugældende Finantslov udløber. Naar det derfor ikkun var Personerne om at gjøre eller et eller andet underordnet Punkt, saa var Sagen ikke farlig, uden forsaavidt som det altid er en meget farlig Ting at lege med Ild og gjøre store Ophævelser over smaa Ting, men man glemme ikke, at det gjælder her en Kamp mellem Statsmagterne, og den er det ikke sagt, at de Herrer kunne faae bilagt saaledes, at de ville give en Finantslov til 1ste April, og da staar Thinget bundet ved Konsekventerne af Flertallets Fremgangsmaade overfor Vanskeligheder, der ikke ere lette at løse; thi dersom dets Saab om at vedblive at være Flertal gaar i Opfyldelse, og Regjeringen ikke kan vige, maa det selvfølgelig ogsaa negte selv en Forlængelse af den bestaaende Finantslov, og Resultatet maa da absolut blive, at Alt standser, at Tolden ikke kan opkræves, at Regjeringen mangler Midler til at lønne Embedsmændene eller holde Armeen, kort sagt ethvert Middel til Statshusholdningens Fortsættelse. Jeg siger ikke, at det kommer saaledes; men de Herrer gjøre vel i at betenke, at, som Sagen nu er anlagt eller anlægges, hører det ikke til de umulige Tilfælde, at en saadan Situation kan fremkomme (Stemmer: Hvis er saa Skylden?) Ja, hvis er saa Skylden? Det kunne de Herrer ikke nu afgjøre ved at svare, at det er Regjeringens, ligesaa lidt som jeg paa Forhaand kan sige, at Skylden er Flertallets, det afhænger af den Fremgangsmaade, der fra begge Sider benyttes. Hvis Skylden er, det bliver det Rigsrettens og Historiens Sag at afgjøre. Det ærede Medlem for Sovs